

Contrabras (reproduction)

Jean Dif

Jean Dif werd te Saint-Sandoux, een klein dorp in de Auvergne, op 16 mei 1934 geboren. Sinds hij 19 werd verblijft hij in Parijs. Als groot liefhebber van reizen en ontdekkingen is hij de wereld rond gegaan. Hij woonde een tijd in Québec en bezoekt regelmatig Azië en Zuid-Amerika. Hij heeft verschillend dichtbundels uitgegeven. Teksten van hem verschenen in tal van tijdschriften. Veel belangstelling heeft hij voor de geschiedenis, vooral voor de periode van de Revolutie en het Empire. In 2004 verscheen van hem *Les mémoires de Jakob Walter - 1812 - La marche des fantassins wurtembergeois en Russie* bij Éditions Historiques Teissèdre. Op zijn uitvoerige [webpagina](#) staan gedichten van hem, eigen grafisch werk, reisverhalen, aantekeningen bij lectuur, vertalingen uit het Spaans en dergelijke. De hier vertaalde gedichten staan allemaal op [deze pagina](#). (*Fa Claes*)

3

We luisteren naar de zang van het plantensap
in de gesloten alkoof van haagschoolsterren
We horen de roep van de stromen
onder de lakens die van liefde blozen
We breken de kern van de nacht open
om de vreugde te bevrijden die in ons gebeente verzegeld ligt
We genieten van de klamme gevechten om de ridderslag
Onze meervoudig groeiende strelingen resorberen de schaduw
in deze kamer die de wereld doorboort
en de sterren doorbreken de muren
om de zwarte voortekens te verslinden
De nacht zou moeten sneeuwen
als onze blikken de witte
stilten van de liefde vlechten
Dan zouden wij de hoop zijn
van de parel onder haar deksel
en de verbijstering zou aan de voet van de
versteende fonteinen overwonnen neervallen

3

Nous écoutons le chant de la sève
dans l'alcôve close d'étoiles buissonnières
Nous entendons l'appel des fleuves
sous les draps rougis par l'amour
Nous ouvrons le noyau de la nuit
pour libérer la joie scellée dans nos os
Nous savourons les luttres moites de l'adoubement
Nos caresses multipliées résorbent l'ombre
dans cette chambre qui troue le monde

et les étoiles crèvent les murs
pour dévorer les noirs augures
Il faudrait que neige la nuit
quand nos regards tressent
les silences blancs de l'amour
Alors nous serions l'espérance
de la perle sous son couvercle
et la stupeur tomberait vaincue
au pied des fontaines pétrifiées

DE POËZIE

Zoek de poëzie niet
waar je denkt haar te vinden
Ze is daar niet

De poëzie verafschuwt geluid
Ze is een verlaten huis
dat je terugvindt achter de bocht
van de weg waar je verloren loopt

De poëzie is de vergeten zin
die plots in het geheugen opkomt
om de volwassene er te doen aan denken
dat in hem een kind sluimert

De poëzie is deze alcohol
waarvan je de smaak noch
de uitwerking kunt bepalen

De poëzie is een vuur
dat brandt zonder verteren
Ze is de avondlijke bezoekerster
die zonder aankondiging opduikt

De poëzie is een beeld
dat zich met één blik tevreden stelt
Ze is de zwakke loopplank die
gespannen over de afgrond
tussen twee onneembare hoogten

Ze is de lijn die de herinnering
scheidt van de vergetelheid
het punt dat je
altijd en nooit noemt

De poëzie is ontembaar
Ze sterft zo gauw je haar ophokt

maar haar stappen zijn onuitwisbaar
Ze verbergt haar octopusvlucht
in inkt voordat hij opdroogt

LA POÉSIE

Ne cherche pas la poésie
où tu crois pouvoir la trouver
Elle n'y est pas

La poésie déteste le bruit
Elle est une maison abandonnée
que l'on retrouve au détour
du sentier où l'on s'égare

La poésie est la phrase oubliée
qui surgit soudain en mémoire
pour rappeler à l'adulte
qu'en lui sommeille un enfant

La poésie est cet alcool
dont on ne peut définir
ni la saveur ni l'effet

La poésie est un feu
qui brûle sans consumer
C'est la visiteuse du soir
qui surgit sans s'annoncer

La poésie est une image
qui d'un seul regard se contente
C'est la passerelle fragile
jetée au dessus de l'abîme
entre deux cimes inviolables

C'est la ligne qui sépare
le souvenir de l'oubli
le point que l'on nomme
toujours et jamais

La poésie est indomptable
Elle meurt aussitôt qu'on l'encage
mais ses pas sont indélébiles
Elle cache sa fuite de seiche
dans l'encre avant qu'elle ne sèche

EEN KRAB IN OLD ORCHARD (juli 2000)

Het strand is de spiegel van de zee
Het laaft zijn dorst aan haar licht
Tussen schuur- en vloeipapier
aarzel ik

De eb
laat speeksel achter op de tanden
Je zou zeggen dat de zee de vaat spoelt
van lege schelpen

De golven met hondenoren
keffen in de klippen leppen de zandkorrels
Ze werpen elkaar om Schouder aan schouder
vallen ze het land aan
alsof ze er met één golfslag
gedaan willen mee maken

In de verte likt de zee de rotsen
en toch is zij het
die ze hun zout verstrekt

Een geleide vlieger
draait rond als een rode tol
op het bliksemend azuur

Daarboven vluchten vogels
zonder draad aan hun poten

De wind verleent het zand
een vlinderbrevet

Een meeuw
uit het schuim geboren
parafeert met één slagpentrek
de leegte

Helemaal schedel en vingers
door het laagtij vergeten
tekent een krab gravures op
het zaagsel van de kliffen

De vakantiegangers blijven liggen
weerhouden door hun gewicht
dat ze naar de dood trekt
weggezakt in as
naar hun maat

En ik
in een gat in mijn geheugen
rol me op
buiten het bereik van de golven

Ik zwem in mijn bloed
Ik wacht op mijn hergeboorte
Ik laat water en zon
met mijn tenen spotten

Met mijn krachteloze vingers
op het staal van innerlijke harpen
wacht ik op ik weet niet wat
ik weet niet welke bevrijding
door een woord zwaarder voor mijn bloed
dan de vrucht voor haar tak

Ik sta op de onvaste lijn
waar water en land uit elkaar gaan

UN CRABE À OLD ORCHARD (juillet 2000)

La plage est le miroir de la mer
Elle s'abreuve de sa lumière
Entre papier de verre et papier buvard
j'hésite

Le jusant
laisse de la salive sur les dents
On dirait que la mer fait la vaisselle
des coquilles vides

Les vagues aux oreilles de chien
jappent dans les récifs lapent la grève
Elles se bousculent Elles s'épaulent
à l'assaut de la terre
comme si elles voulaient en finir
avec elle d'un coup de lame

La mer au loin lèche les rochers
et c'est pourtant elle
qui leur donne leur sel

Un cerf-volant manipulé
tourne en rond comme une toupie
rouge sur l'azur sidéré

Plus haut s'enfuient les oiseaux
sans fil à leurs pattes

Le vent décerne au sable
un brevet de papillon

Une mouette
née de l'écume
d'un trait de plumes
paraphe le vide

Tout en crâne et en doigts
oublié par le reflux
un crabe fait des pointes
sur la sciure des falaises

Les estivants restent couchés
retenus par leur poids
qui les tire vers la mort
enfondés dans une cendre
à leur pointure

Et moi
dans un trou de mémoire
je me love
à l'abri des lames

Je nage dans mon sang
J'attends de renaître
Je laisse l'eau et le soleil
se moquer de mes orteils

Les doigts inertes sur l'acier
des harpes intérieures
j'attends je ne sais quoi
je ne sais quelle délivrance
d'un mot plus lourd au sang
que le fruit à la branche

Je suis sur la ligne mouvante
où l'eau et la terre s'abandonnent

DE SCHADUW VAN DE WOORDEN

Met ogen vertederd
door de zegening van tranen
tekenen we onszelf
in ons binnenste af

In het nest van de mond
waar de echo zich neervlijt
ontstaan vleugels
met de kleur van pensee

Je spant je in om de tekens
van intelligentie te vatten
die een vreemdeling uitzendt
van de bodem van een put
door de dorst gegraven

Het geraas dat je in jezelf meedraagt
laat je op de bladzijde leeglopen

De schaduw van de woorden
in de rimpels van je ziel verborgen
zet zich af als slib
waarin de ontroering kiemt.

L'OMBRE DES MOTS

L'oeil attendri
par la bénédiction des larmes
on se dessine
à l'intérieur de soi

Dans le nid de la bouche
où l'écho se blottit
naissent des ailes
couleur d'une pensée

On s'efforce de saisir
les signes d'intelligence
qu'un étranger nous délivre
du fond d'un puits
creusé par la soif

On vide sur la page
le bruit que l'on porte en soi

L'ombre des mots cachés
dans les replis de l'âme
se dépose en limon
où germe l'émotion

KORTE GEDICHTEN

De Dichter

Hij droomt er niet meer van
een dronken boot te zijn
Hij droomt dat hij een boek is
en dat je hem doorbladert
Een boek dat je leest

Ontbijt van engelen

Een croissant van maan
kruimels van sterren
in mijn zwarte koffie
Jij aan mijn zij

Ecologie

Batterij luchtafweergeschut
de schouwen der fabrieken mikken naar de zon
Het haar komt van tussen de tanden van de kam
om ons te wurgen
De wierook van de duivel
zoogt de wolken

Raadsel

Witte schapen en zwarte schapen
trekken door mijn dagen en nachten
zonder dat ik weet of ik
hun weide of hun herder ben

POÈMES BREFS

Le poète

Il ne rêve plus
d'être un bateau ivre
Il rêve qu'il est un livre
et qu'on le feuillette
Un livre qu'on lit

Déjeuner d'anges

Un croissant de lune
des miettes d'étoiles

dans mon café noir
Toi à mes côtés

Écologie

Batterie antiaérienne
les cheminées d'usine visent le soleil
La chevelure sort des dents du peigne
pour nous étrangler
L'encens du diable
allaite les nuées

Énigme

Brebis blanches et brebis noires
passent mes jours et mes nuits
sans que je sache si j'en suis
le pâturage ou le berger

EINDE VAN EEN PAAR

Vaarwel
ze rangschikken
de één zijn bezittingen
de ander zijn emoties
Ze pakken hun koffer
Ze leggen er hun herinneringen in
Hun momenten van vreugden en van moeiten
de toegestane offers
en de leugens
die ze voorgaven te geloven
Ze stoppen die onderaan
goed verborgen onder de kranten
van de dagen die ze voor nieuw hielden
met de vergeelde
zwart-wit foto's
van vóór de kleur
die ze onveranderlijk dachten
Ze zetten de koffer weg
op een onbereikbare plaats
Ze vergeten hem
Nu zijn ze klaar
voor een nieuw leven
al weten ze nog niet
welke plaats ze elkaar zullen toekennen
Ze keren elkaar de rug toe
Ze gaan in ballingschap in het Siberië
van hun ijzige onverschilligheid

Ze gaan weg zonder omkijken
hooghartig voorgevend niet te weten
dat het leven rond is
gelijk de aarde
en dat je altijd eindigt
waar je begonnen bent

FIN D'UN COUPLE

Adieu
ils trient
l'un ses objets
l'autre ses émotions
Ils font leur valise
Ils y mettent leurs souvenirs
Leurs instants de joies et de peines
les sacrifices consentis
et les mensonges
qu'ils firent semblant de croire
Ils les enfouissent au fond
bien cachés sous les journaux
des jours qu'ils ont cru nouveaux
avec les photos jaunies
en noir et blanc
d'avant la couleur
qu'ils pensaient inaltérables
Ils rangent la valise
dans un lieu inaccessible
Ils l'oublient
Les voici préparés
pour une vie nouvelle
ne sachant pas encor
la place qu'ils s'accorderont
Ils se tournent le dos
Ils s'exilent dans la Sibérie

de leur glaciale indifférence
Ils s'en vont sans se retourner
superbes feignant d'ignorer
que la vie est ronde
comme la terre
et que l'on finit toujours
par où l'on a commencé

LUCHTBELLEN

Van welke luchtbel maken jullie deel uit
De mijne of die van een ander

Als jullie deel uitmaken van mijn luchtbel
kunnen jullie me zien en horen
Jullie kunnen me ook aanraken
met je hand zowel als met je hart

Mijn luchtbel is hol en opgeblazen
met de lucht van een blaaspijp
Ze is behangen met spiegels
aan de buitenkant zo goed als binnen

Ze verveelvoudigen de gezichten
van wie er hun nest maakten
Ze stoten de weerschijn af
van wie hier zijn verbannen

Wie in deze appel zou bijten
zonder een van zijn pitten te zijn
zou hier zijn sterren breken

Als jullie buiten mijn luchtbel leven
tracht dan niet bij me te komen
me te horen of me aan te raken

Je zult sterven zonder dat ik raad
dat je ooit hebt bestaan

BULLES

De quelle bulle faites-vous partie
La mienne ou celle d'un autre

Si vous faites partie de ma bulle
vous pouvez me voir et m'entendre
Vous pouvez aussi me toucher
de la main comme du coeur

Ma bulle est creuse et gonflée
par un vent de sarbacane
Elle est tapissée de miroirs
au dehors comme en dedans

Ils multiplient les visages
de ceux qui y firent leur nid

Ils rejettent les reflets
de ceux qui en sont bannis

Qui mordrait dans cette pomme
sans être un de ses pépins
y casserait ses étoiles

Si vous êtes hors de ma bulle
ne cherchez pas à me joindre
à m'entendre ou me toucher

Vous mourrez sans que je devine
qu'un jour vous avez existé

BRAILLE

De vingers van de blinde zamelen honing in
op het door de snuitkever aangetaste papier
dat de wespen hebben uitgedacht

(Vervolg)

De blinde plooide zijn vingers
en deed zijn handschoenen aan
zoals je een bril
in een brillendoos steekt
Hij had gedaan met lezen
en buiten was het
koud

BRAILLE

Les doigts de l'aveugle butinent
le papier charançonné
qu'inventèrent les guêpes

(Suite)

L'aveugle replia ses doigts
et mit ses gants
comme on range des lunettes
dans un étui
Il avait fini de lire
et il faisait froid
dehors

MASKER VAN RIJP

...

Spiegels draai je om
om de schaduwen te misleiden
Het geheugen van de doden
is een vergeetput.

...

De hemel
zuigt de kern uit de aarde
de aarde weggeslingerd in de leegte
waar het licht de schaduw weeft
van door de bliksem getroffen banen
gietvorm waarin je reeds de geur
van een andere bloem raadt
de bekoring van een andere vrucht
waar de maan het masker is
van rijp van de zon.

...

De stilte en de vlucht
delen hetzelfde bed.
We praten zachtjes
in de kamer van de vergetelheid
en de dood wordt
rustgevende droom.

...

Is het de boom of de wind
die aan de ander zijn stem leent?
Ik open een boek
en heel vaak
leest het boek mij.

...

Soms ben ik de één
en een ander keer de ander
en als ik me ontmoet
vraag ik me af
wie mij aanstaart.

...

Soms
meen ik stappen te horen
alsof er geheime gangen
de muren doorboorden
die me scheiden van mij.

...

Uittreksels uit: 'Masques de givre'

MASQUES DE GIVRE

...

On retourne les miroirs
pour égarer les ombres
La mémoire des morts
est une oubliette.

...

Le ciel
suce la terre son noyau
la terre projetée dans le vide
où la lumière tisse l'ombre
des trajectoires foudroyées
matrice où l'on devine déjà
l'odeur d'une autre fleur
la saveur d'un autre fruit
où la lune est le masque
de givre du soleil.

...

Le silence et la fuite
partagent le même lit.
On parle bas
dans la chambre de l'oubli
et la mort devient
rêve reposant.

...

Est-ce l'arbre ou le vent
qui prête à l'autre sa voix?
J'ouvre un livre
et bien souvent
c'est lui qui me lit.

...

Je suis parfois l'un
et d'autres fois l'autre
et je me demande
quand je me rencontre
qui me dévisage.

...

Parfois
je crois entendre des pas
comme si des passages secrets
creusaient les murs
qui me séparent de moi.

...

